Programski segment AUTOSERVIS

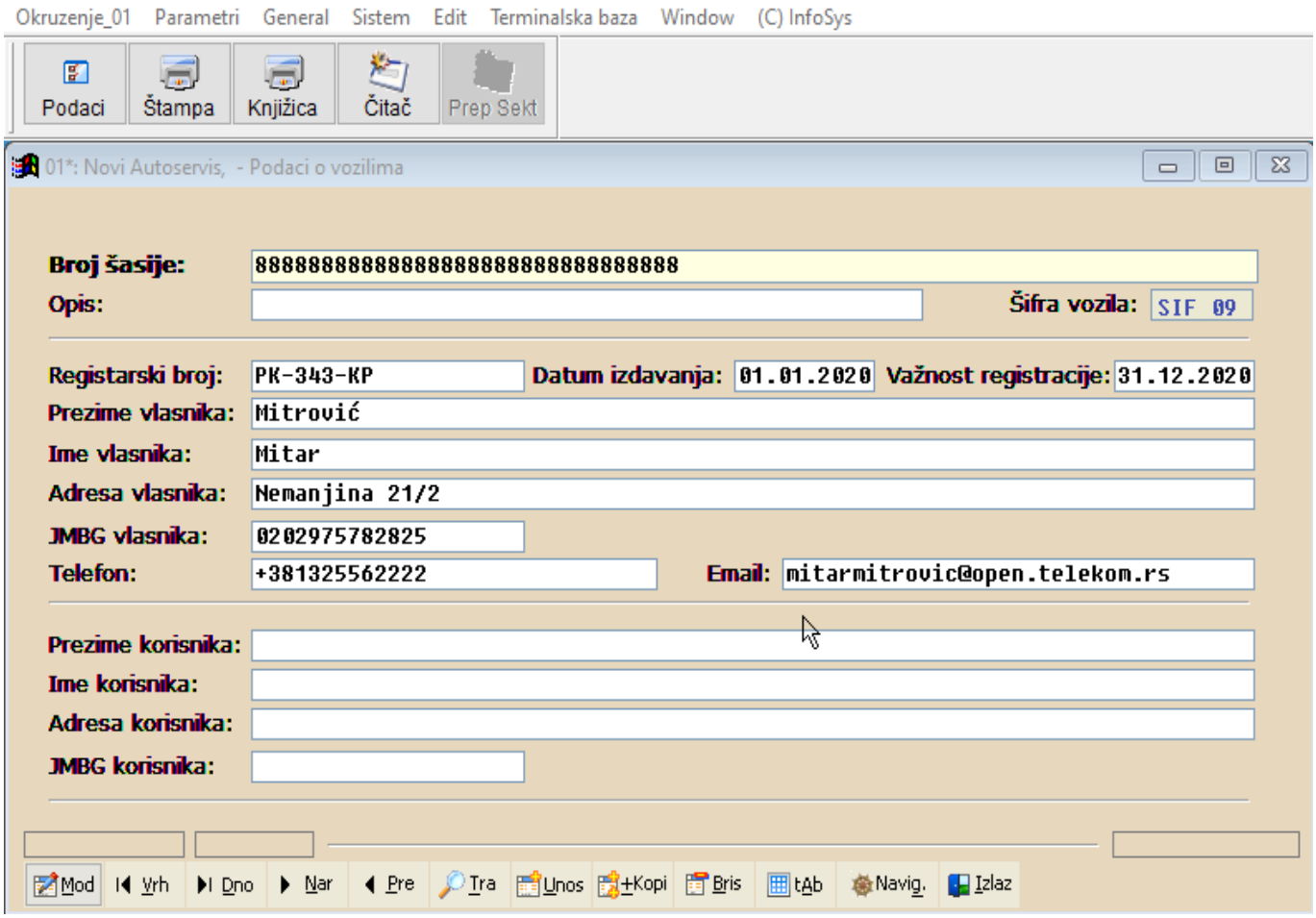
Programski modul AUTOSERVIS je namenjen za praćenje rada u autoservisima, evidentiranje matičnih podataka o vozilu i vlasniku, praćenje servisa vozila i radnih naloga po vozilima.

1 Šifarnici:

Šifarnicima pristupamo pozivom grane ŠIFARNICI sa glavnog menija. Sa glavnog menija AUTOSERVIS se pozivaju i druge opcije koje ćemo koristiti u nastavku uputstva.

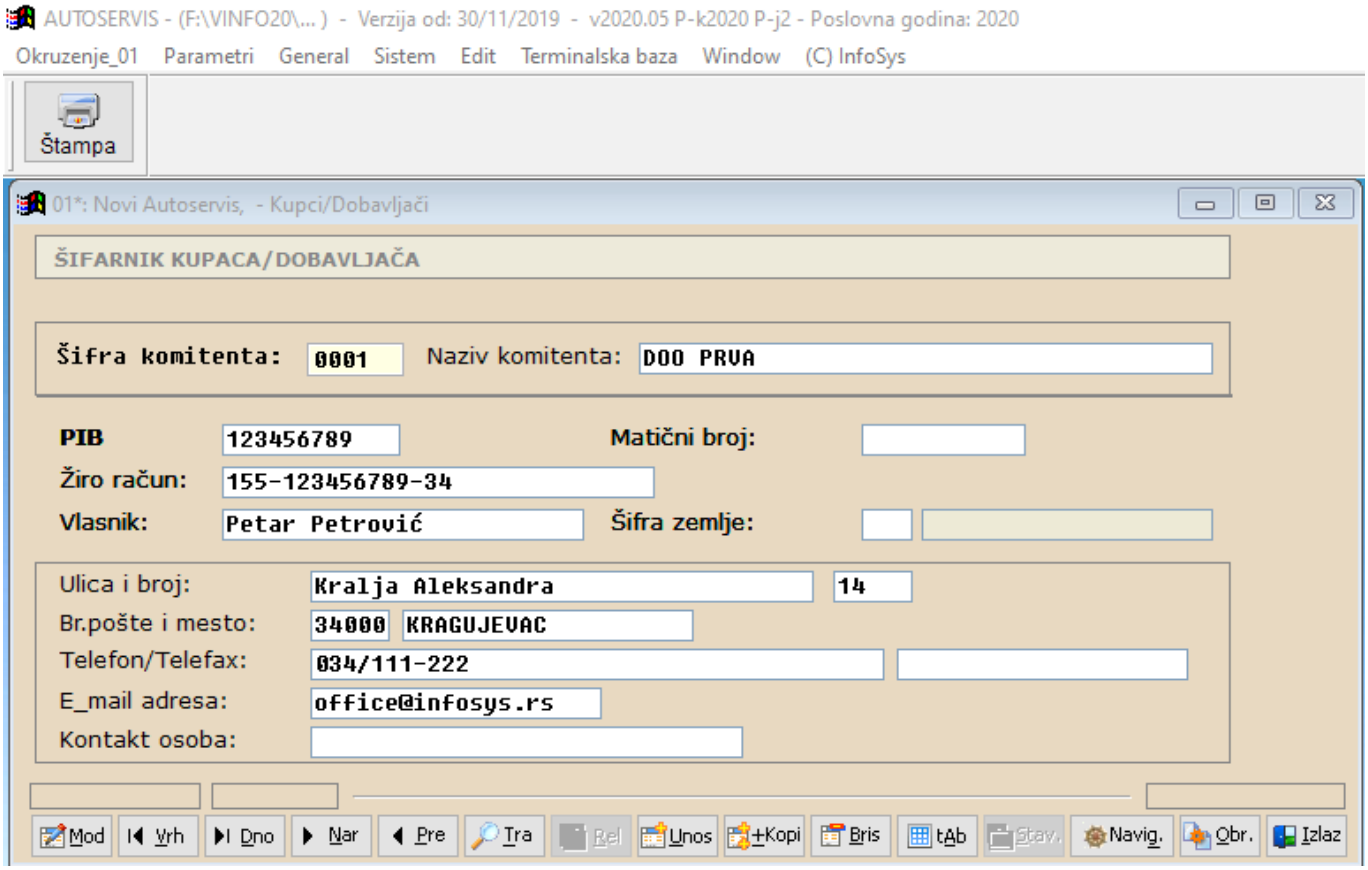
1.1 Šifarnik vozila

Pozivom opcije [ŠIFARNICI\Vozila] ulazimo u Šifarnik vozila. Tu se unose osnovni podaci o vozilu (broj šasije, opis, šifru vozila, registarski broj, podaci o vlasniku...). Na toolbar-u se nalazi opcija [Čitač] koja omogućava unos podataka o vozilu sa čitača saobraćajnih dozvola. Opcija [Podaci] na Toolbar-u omogućava unos i izmenu dodatnih podataka o vozilu.

Slika 1: Šifarnik vozila-obrazac

1.2 Šifarnik pravnih lica (standarni šifarnik kupaca dobavljača)

Slika 2: Šifarnik Kupci/Dobavljači

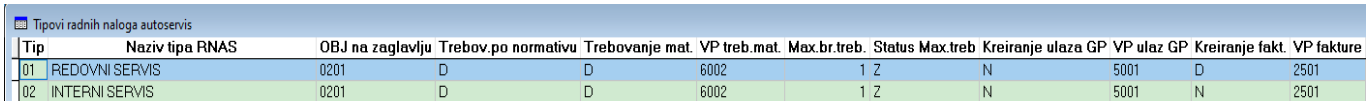
Pozivom opcije [ŠIFARNICI\Komitenti - pravna lica] ulazimo u šifarnik pravnih lica (Kupci/ Dobavljači). U šifarniku pravnih lica se unose osnovni podaci o komitentima. Na *slici 2* je prikazan primer Komitenta sa popunjenim podacima. Na Okruzenje_01 se nalaze još neke opcije kao što je Detaljan opis gde se mogu upisati dodatni podaci o komitentu. Opcija [Štampa] na toolbar-u štampa osnovne podatke o svim komitentima.

1.3 Šifarnik preporuka/ obavestenja

Pozivom opcije [ŠIFARNICI\Šifarnik preporuka/zak. obav] pristupamo opciji za unos Preporuka i zakonskih obaveza. Potrebno je definisati Šifru preporuke i zakonske obaveze (npr. 01) i Tekst (npr. "Obavezan veliki servis na 10 000 km"). Taj tekst je kasnije moguće štampati iz RNAS (biće objašnjeno u poglavlju 2.1). U naziv se unosi prepoznatljiv opis preporuke i ne štampa se.

1.4 Šifarnik tipova RNAS

Pozivom opcije [ŠIFARNICI\Šifarnici RNAS\Šifarnik tipova RNAS] pristupamo tabeli Tipovi radnog naloga autoservisa. Unos i brisanje se obavlja kombinacijom tastera [CTRL+INSERT]/ [CTRL+DELETE].

Tipovi radnih naloga autoservis

Tip	Naziv tipa RNAS	OBJ na zaglavlju	Trebov.po normativu	Trebovanje mat.	VP treb.mat.	Max.br.treb.	Status Max.treb	Kreiranje ulaza GP	VP ulaz GP	Kreiranje fakt.	VP fakture
01	REDOVNI SERVIS	0201	D	D	6002	1	Z	N	5001	D	2501
02	INTERNI SERVIS	0201	D	D	6002	1	Z	N	5001	N	2501

Slika 3: Šifarnik tipova RNAS

Ovde se definiše objekat na zaglavlju RNAS, da li će se trebovati materijal po normativu ili ne, za određene tipove RNAS se može po potrebi zabraniti Trebovanje materijala, vrsta prom-

ene za trebovanje materijala, koliki je maksimalan broj trebovanja sa određeni tip RNAS, status max.treb (radni nalog se može opciono zatvoriti ako je dostignut maksimalan broj trebovanja-za ovu opciju je potrebno definisati maksimalan broj trebovanja), kreiranje ulaza GP, vrsta promene za knjiženje ulaza GP, formiranje fakture iz RNAS, vrsta promene za kreiranu fakturu. O primeni izvršenih podešavanja će biti reči i u poglavlju 2.1.

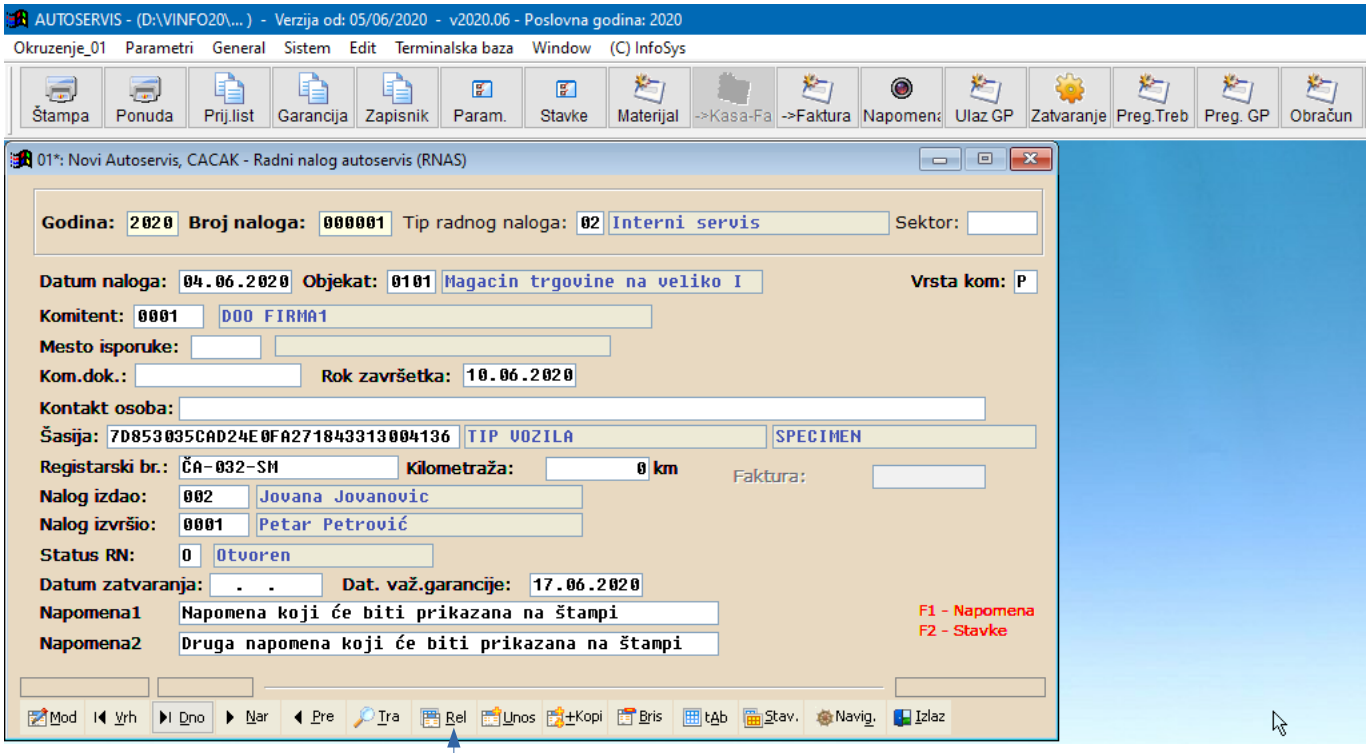
1.5 Šifarnik statusa RNAS

U šifarniku statusa RNAS (opcija se nalazi ispod Šifarnik tipova RNAS) pristupamo tabeli za unos/modifikaciju statusa RNAS koja slično izgleda kao šifarnik tipova RNAS (slika 3). Definišemo status RNAS (npr: O ili Z) i naziv statusa RNAS (npr: Otvoren ili Zatvoren). Status 'Z' je sistemski i označava da je RNAS zatvoren.

2 Evidencije:

2.1 Radni Nalog -Autoservis(RNAS)

Pozivom opcije [AUTOSERVIS\Radni nalog-autoservis(RNAS)] pristupamo obrascu za unos i modifikaciju RNAS. Pri unosu novog podatka program će sam ponuditi godinu (poslovna godina), broj naloga (prvi sledeći slobodan) i datum naloga (ponudiće tekući datum).

Slika 4: Radni nalog Autoservis

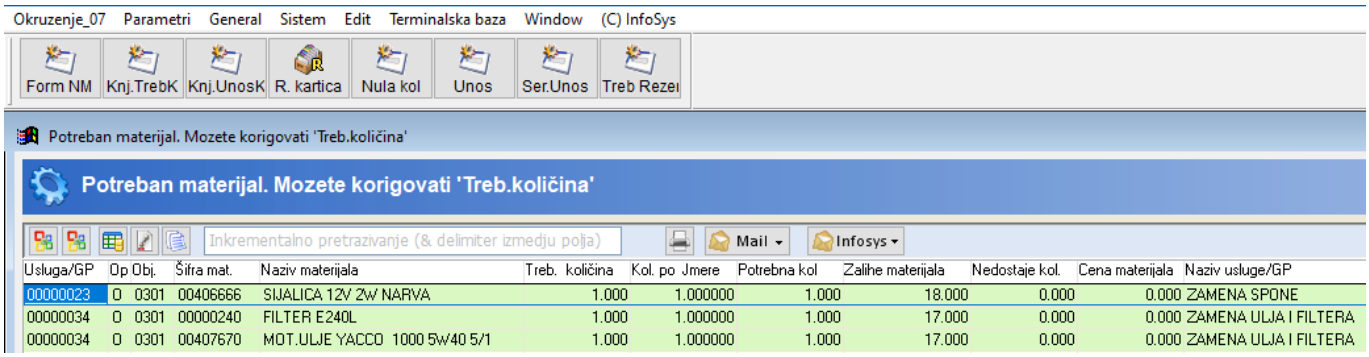
Posle unošenja zaglavlja RNAS potrebno je preći na stavke (Rel). U stavkama se unosi šifra artikla, količina i objekat. Ako trebovanje ima vrednost N, onda se ne vrši trebovanje materijala, a artikal će biti prikazan na fakturi. Ako trebovanje ima vrednost D, artikal je materijal koji se trebuje. U radnom nalogu Autoservis (skraćeno RNAS) vrši se evidentiranje izvršenih dorada/ usluga i podržano je sledeće:

2.1.1 ŠTAMPA RADNOG NALOGA

Kada se nalazimo na obrascu za unos/izmenu RNAS (*slika 4*) pozivom opcije [Okruzenje_01/1. Štampa radnog naloga] (opcija [Štampa] na Toolbar-u) štampamo RNAS. Pri pozivu opcije [Štampa],najpre uočavamo dijalog Preporuke i zakonske obaveze. Označavanjem preporuka i zakonskih obaveza možemo izabrati Preporuke i zakonske obaveze (poglavlje 1.3) koje će se štampati na radnom nalogu.

2.1.2 FORMIRANJE NALOGA MAGACINU

Kad se nalazimo na zaglavlju (obrascu za unos/izmenu) RNAS (*slika 4*) pozivom opcije [Okruzenje_01/8. Potreban materijal] ili sa toolbar-a [Materijal] ulazimo u novo okruženje (Okruzenje_07).

Slika 5: Potreban materijal (Okruzenje_07)

Klikom na opciju na toolbar-u [Form NM] ili pozivom opcije [Okruzenje_07\1. Kreiranje naloga magacinu] pristupamo opciji za kreiranje naloga magacinu. Sa glavnog menija AUTOSERVISA pozivom opcije [ROBNO\Nalog magacinu] možemo štampati ili knjižiti kreiran nalog magacinu.

2.1.3 TREBOVANJE UTROŠENOG MATERIJALA I KNJIŽENJE U ROBNO KNJIGOVODSTVO

Sledeće dve opcije na toolbar-u (*Slika 5.*) [Knj.TrebK] i [Knj.UnosK] omogućavaju knjiženje trebovanja, pri čemu prva opcija [Knj.TrebK] omogućava Knjiženje Treb. Količina (vrednost koja je upisana u koloni Treb. Količina (*Slika 5*-vrednost za Treb. količina je 1 za sva tri materijala). Opcija [Knj.UnosK] sa toolbar-a nam dozvoljava da sami unesemo količine koje trebujemo. Posle toga biće formiran robni dokument sa svojim stavkama.

2.1.4 FORMIRANJE ULAZA GOTOVOG PROIZVODA

Formiranje ulaza gotovog proizvoda koristi se samo ukoliko autoservis vrši proizvodnju vozila. Opcija se poziva sa zaglavlja RNAS (*slika 4*) [Okruzenje_01\C. Formiranje ulaza gotovih proizvoda].

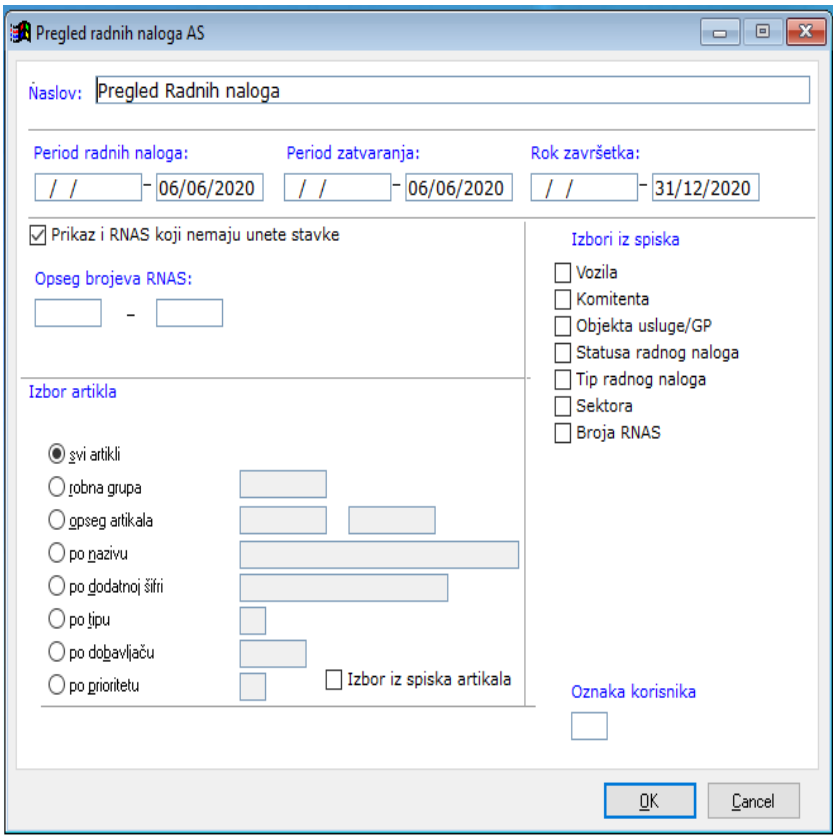
2.1.5 FORMIRANJE FAKTURE ZA URADJENE USLUGE/UGRADJEN MATERIJAL

Formiranje fakture omogućava kreiranje fakture, odnosno izdavanje računa kupcu. Način formiranja fakture i stavki koje će se naći na njoj zavisi od unetih podataka na stavkama RNAS. Opcija se poziva sa zaglavlja RNAS (*slika 4*) [Okruzenje_01\A. RNAS->...\RNAS->Faktura].

3 Pregledi:

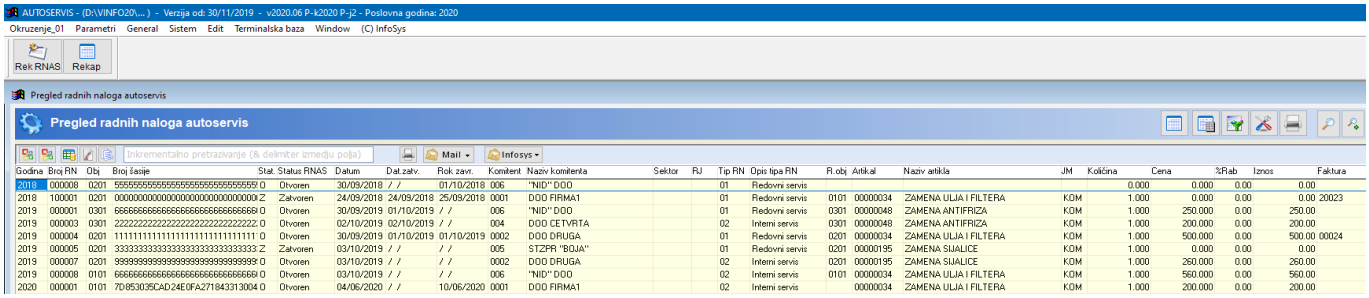
3.1 Pregled radnih naloga AS

Pozivom opcije [AUTOSERVIS\Izvestaji\Pregled radnih naloga AS] sa glavnog menija otvara se dijalog za pregled radnih naloga Autoservisa.

Slika 6: Pregled RNAS-dijalog

Periodi na dijalogu Pregled RNAS su povezani sa datumima na zaglavlju RNAS: Datum naloga, Rok zatvaranja, Rok završetka (*slika 4*). Prikaz i RNAS koji nemaju unete stavke omogućava prikaz i radnih naloga AS koji nemaju unete stavke. Odabirom određenih izbora iz spiskova vrši se potrebno filtriranje. Klikom na dugme [OK] dobija se željeni izveštaj (*slika 7*).

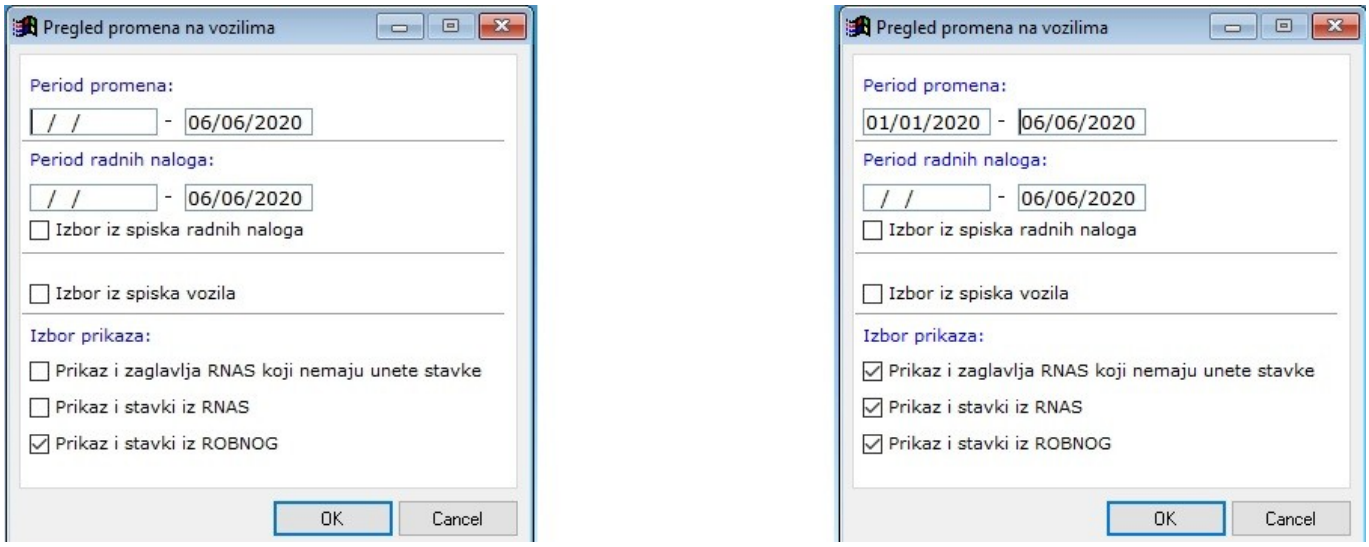

Slika 7: Pregled RNAS

Na toolbar-u pregleda RNAS (*slika 7*) se nalaze dve opcije [Rek RNAS] i [Rekap]. Pozivom opcije [Rek RNAS] sa toolbar-a dobijamo nov pregled koji sadrži informacije sa zaglavlja RNAS, mogućnost štampe (opcija [Štampa] na toolbar-u) i pregled robnih dokumenata koji su povezani sa RNAS (opcija [Preg RM] na toolbar-u). Pozivom opcije [Rekap] sa toolbar-a (*slika 7*) dobijamo mogućnost opšte rekapitulacije i definisanja proizvoljnog izveštaja.

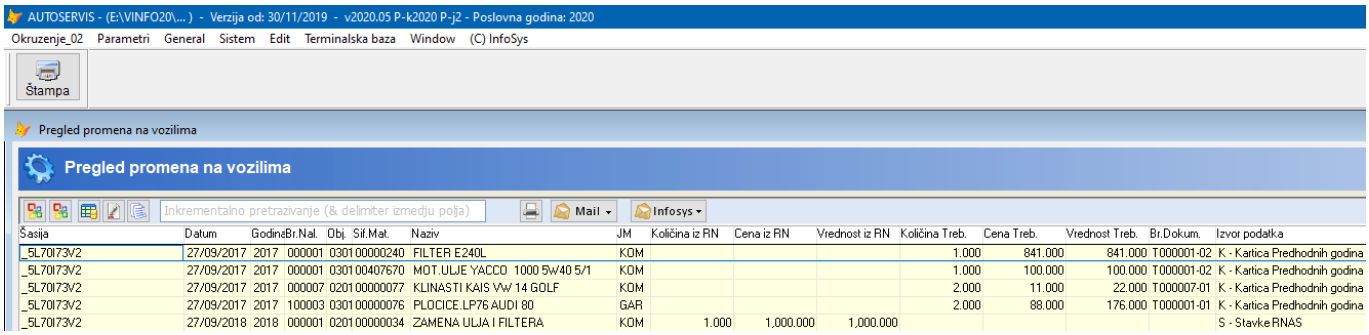
3.2 Pregled promena po vozilima

Pozivom opcije [AUTOSERVIS\Izveštaji\Pregled promena na vozilima] otvara se dijalog Pregled promena na vozilima (*slika 8.*).

Slika 8: Pregled promena na vozilima-dijalog

U Period promena unosimo vremenski opseg nastanka robnog dokumenta (npr. knjiženje trebovanja). Ukoliko je period promena "od" prazan (*slika 8 levo*) prikazaće se i robna kartica iz prethodnih godina. Ukoliko želimo da vidimo promene na vozilima koje su se desile ove godine za period promena "od" uzimamo prvi datum u tekućoj godini (*slika 8 desno*). *Izbori iz spiskova* (radnih naloga, vozila) omogućavaju filtriranje informacija koje želimo prikazati, dok *izbori prikaza* nam pružaju dodatne informacije.

Slika 9: Pregled promena na vozilima

Na *slici 9* je prikazan pregled promena na vozilima. Potrebno je uočiti kolonu izvor podataka. Razlikujemo 4 izvora podataka: **K**-*Kartica Predhodnih godina* (robna dokumenta nastala u poslovnim godinama pre aktivne poslovne godine), **S**-*Stavke RNAS*, **T**-*Rob. dokumenta* (robna dokumenta nastala u aktivnoj poslovnoj godini) i **Z**-*Zaglavlje RNAS*. Ako izvor podataka ima vredonst **T** ili **K** biće popunjene vrednosti za Količina Treb, Cena Treb, Vrednost Treb i Br. Dokum. Ako izvor podataka ima vrednost **S** biće popunjene vrednosti za Količina iz RN, Cena iz RN i Vrednost iz RN. Poslednji slučaj je kad izvor podataka ima vrednost **Z** (radni nalog AS bez stavki). Tada neće biti popunjene vrednosti za količinu, cenu, vrednost kao ni podaci o artiklu (delu). Da bi postojali podaci o prethodnim poslovnim godinama potrebno je uraditi prepis početnog stanja kartice materijala ([ODRZAVANJE\Prepis poč. stanja kart. Mat.] sa glavnog menija AUTOSERVIS).